

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona, egyes szám ára 20 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Előfizetési pénzek és reklámélek, Feigl Gyula kiadó címére küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

XXIII. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
FRIGL GYULA.

17. szám.

Mit birunk meg?

Az emberek általában véve szeretnek kritizálni, — annál inkább a sajtó, mely kötelességének ismeri, hogy a közérdek kedvéért gyakorolja a tárgyilagos kritikát.

Kritizálni általában véve könnyebbnek látszik, mint cselekedni. Pedig, higgyék el, az igazi, valódi, helyes kritika, — a tárgyilagos kritika — époly nehéz, s époly tapintatot igényel, mint a cselekvés.

A sajtónak kötelessége a tárgyilagos, helyes kritikát gyakorolni. Ennek a kötelességnek tudatában nem mulaszthatjuk el megkritizálni a közönség körében terjedő oly kritikát, amely téves alapon mozog, helytelen fölfogásból indul ki, és félreértést okozhat.

Ilyen helytelen fölfogásból származik az a nézet, hogy városunk az elvált áldozatokat és a tervezett intézményeket nem bírja meg, mert a város eladósodott, a lakosság pedig további megterhelést nem bír el.

Ez teljesen téves alap, és helytelen fölfogás! Azok, akik így beszélnek, a város vagyoni viszonyait nem ismerik, és azt sem mérlegelik, hogy egyes intézmények mennyire fokozzák az adófizetőképességet, mennyire emelik az adóalapot, és mily fokban szaporítják a városi jövedelmeket.

Ha magánember hangoztatja szegénységét, és pénztelenségét, — márcsak azért is, hogy jó barátai meg ne pumpolják: azt értem. De azt nem értem, hogyan lehet egy város szegénységéből, saját városunk állítólagos szegénységéből vagy vélt túlterheltségéből tőkét kovácsolni egyes intézmények létesítése ellen.

Ha a város csakugyan szegény vagy túlterhelt lenne, akkor éppen nem lehetne ezt az intézmények létesítése ellen, hanem csakis annak a bizonyítására

fölhozni, hogy *igenis szüksége van* városunknak intézményekre, hogy a szegénység enyhüljön s a túlterheltségnek ellenértéke legyen.

Minél szegényebb egy város, annál inkább rászorul oly intézményekre, melyek forgalmat teremtenek; minél inkább terhesek a város anyagi kötelezettségei, annál inkább kell gondoskodni a város lakosságának oly intézményekről, melyek jövedelmeknek vagy legalább a jövedelmegőrzésnek előmozdítják.

Ha körül nézünk kissé a világban, azt láthatjuk, hogy ma oly nagy a konkurrencia minden téren, hogy az, *ki nem halad, elmarad!*

Legyen bár nábobhoz méltó vagyond, — nem kell-e haladnod a korrallal? Nem kell-e figyelemmel kísérni a közgazdasági viszonyokat? Nem kell-e a bevált utításokat szintén igénybe vened??

Ha az a milliomos, bizva vagyonában, nem halad a korrallal; ha ő még ökrökkel szánt, mikor már az egész világon motorokkal művelik majd a földet, ha lóvontatott kocsin utazik ma, mikor már mindenfelé vasutak szelik át a tájakot: napról-napra csökkenni fog a nagy vagyon, mert gabonáját s egyéb terményeit csak veszteséggel fogja értékesíthetni, s a folytonos veszteségek végre a milliókat is fölrobbantják, miként a folytonosan a sziklára hulló vízesépp a kemény követ szétrepesztik.

Ha szegény a város, akkor szükségünk van forgalmat teremtő intézményekre; ha pedig bírjuk még, akkor áldoznunk kell oly intézményekre azért, hogy a forgalom meg ne szűnjék, s hogy legalább megtartsuk azt, amink van.

Aki a város viszonyait alaposan ismeri, az tudhatja, hogy nálunk — hála az Égnek — még nem az a kérdés, hogy mire vagyunk rászorulva, hanem az, *hogy mit birunk meg?*

Az olyan város, amelynek köztárgya nincs forgalma pang, *utalva* van arra, hogy a tönkretűlés megelőzésére mindenbe kapaszkodjék, ami forgalmat teremthet.

A mely városnak azonban köztárgya arányban áll a közterhekkel, annak igyekezni kell a köztárgyat kellően gyümölcsösztetni, a holt tőkét forgalomba hozni, hogy megakadályoztassék a forgalom pangása és hogy a kényszerhelyzet be ne következhesék.

Városunkra ez utóbbi áll. A városnak köztárgya van; ezt a vagyont gyümölcsösztetni kell s így kell megakadályozni, hogy a teljes pangás beálljon. Már visszafelé fejlődünk; már érezhető a forgalom csökkenése; súlyos az adóteher: tehát itt az ideje, hogy a város holt tőkét a lakosság javára mozgósíttassanak. Csak addig kell mennünk, ameddig nyújtzkodhatunk.

Az a kérdés tehát, hogy mit birunk meg? Kezdjük azon, hogy vizsgáljuk a város vagyoni állapotát.

Városunk vagyona ingók és ingatlanokban, az adókirovás céljából történt becslés szerint közel két millió korona. Fölösleges mondanom, hogy a *forgalmi érték* ennél magasabb — ezidőszerint.

Két millió korona vagyonnal szemben a város adósságainak összege jelenleg úgy 300,000 korona: tehát a köztárgyon értékének $\frac{1}{6}$ része fedezi a terheket. Azt kérdelem már most, hol itt az a túlterhelés, amiről egyesek beszélnek? Hol itt az a szegénység, ami aggályossá tehetné a teherviselési képességet?

Igaz, hogy a lakosság ez évben 52% városi adóval terhelt, ami elég magas, és a város anyagi viszonyait tekintve aránytalanul sok.

Ha ezt a két dolgot, t. i. a város vagyoni

Tárca.

Boszniában.

— 1878. —

Egy résztvevő elbeszélése után írta: J. Lajos.

(Folytatás és vége.)

Borus, ködös reggelre ébredtünk szeptember 24-én. A paracs értelmében Ovadnicára kellett mennünk. Az ut végtelenül sáros és rossz. Délután 4 óra volt, mikor táborba szálltunk, előre sejtve, hogy itt maradásunk úgy sem lesz. Úgy is lett. A következő nap az a parancsolat jött, hogy menjünk vissza Gracanicára. Szakadó esőben kezdtek meg utunkat s a telismerhetetlenségig piszkosan, sárosan s vizesen érkeztünk be Gracanica melletti táborunkba, a késő estéli órákban. A 12-ik gyalogezred egyik zászlóalja, hamarosan a megérkezés után három falu körül zárására, illetőleg lefegyverzésére

küldetett. Mentem tehát a csapattal én is. Ez az éjjeli menetelés a legkellemetlenebb volt. Járatlan utakon, vízmosásokban, meredek széléin haladtunk hegyről le, hegyre fel. Sokolón megpihentünk, de korán reggel folytattuk már utunkat a három falu felé. Cakule, Viberovopolje, Medzidzie volt a három falu neve. Két napig tartó szakadó esőben megjártuk az említett falvakat. Említésre méltó ellentállásra nem találtunk, mert a lakosság teyvereit békésen beszolgáltatta. Leírhatatlan szenvedések között érkeztünk meg szept. 29-én délután Gracanicára kimerülten, összetörten, hol azt a parancsolat kaptuk, hogy legalább is egy hétig maradjunk s az ottani Etappen-Commandót fogjuk képezni. Ennek öröme azonnal hozzátogtunk a sátrak csinálásához, hogy az időjárás szeszélyei ellen annyira-mennyire védve lehessünk. Eddig is láttuk és tapasztaltuk, hogy működésünk csak folytonos forgolódás Dobojs körül. Ezt tudva örömrünk korai is volt, mert szept. 29-én reggel Dobojsba kellett marsolnunk, mely inkább kullogás volt,

mint menetelés. Hol az egyik, hol a másik embert kellett segíteni, karanfogyva előbbre cipelni. Az utat, melyet rendes körülmények között négy óra alatt meg lehet tenni éppen nyolc óra leforgása alatt tettük meg. Délután érkeztünk meg Dobojs alá. A tulajdonképeni táborba nem mehettünk, mert a megmaradt Bosna vize elsodorta a hidat, melynek felépítése napokig tartott. Itt előrsi szolgálatot teljesítettünk, mi nem volt oly fárasztó, mert szakaszonként teljesítettük. Október 6-ig maradtunk a Bosnán innen eső táborunkban. Az idő jobbra fordult, a fáradsalmakat is feledtük s élt a remény sziveinkben, hogy majd csak vége lesz ennek is. Lehetett hallani a legényeket nótázni, mely nóták szövegei az eddig viselt dolgokat rajzolják. Ime néhány eredeti szöveg:

Ha bemegyek Bosznia tartományba
Adjanak ott ennem-innom jóvába'
Éhen-szomjan hegynek én nem mehetek
Magyar hazám a jó isten áldjon meg.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie.) Camis és Stock Barkolában Triest mellett ajánlja

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész-egyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

$\frac{1}{2}$ palack 5 korona $\frac{1}{2}$ palack 2-60

Kapható Köszegen:

Schaar József és Pollák Sándor fűszerkereskedésében.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegy ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Vegy ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és elemiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

állapotát és a pótdó magasságát összehasonlítjuk, akkor kilátzik a lólab: — a helytelen gazdálkodás!

Helyes-e a gazdálkodás, ha a köztvagyon % része holt tőke? ha a város köztvagyon nem szerepel a forgalomban? ha a köztvagyon nem fordított oly intézmények létesítésére, melyek a lakosságnak keresetforrásokat nyújtanak? ha a köztvagyon nem arra használtatik, hogy a város fejlődjen, hogy az adóterhek és adófizetők száma szaporodassék?

Az nem helyes gazdálkodás, hanem forrása a lakosság elszegényesedésének és a pótdó aránytalan emelkedésének.

A helyes gazdálkodás azt kívánja, hogy a lakosságnak legyen jövedelme és tiszta, tehermentes vagyona. A köztvagyon, a város vagyont nem szabad gyümölcsöztesen, megterhelés mellőzésével heverni hagyni, ha lehetséges a kihasználás.

Nálunk csak attól félnek, hogy a város vagyona ne legyen adósság bekebelezve; de azt, hogy a szegény polgárember ingatlan adóssággal terhelt, nem veszik oly nagy szerencsétlenségnek.

Furesa fölfogás!

Vajon ki bírja meg könnyebben az adósságot? A város vagyona-e, mikor az évi törlesztést a város egész lakossága fizetni köteles, — vagy a polgárember vagyona, ki egymagában felelős az adóssága törlesztéséért?

A város az adóssága törlesztéséhez szükséges összeget több ezer emberre kivetni s azoktól behajtja; hát az adóssággal terhelt polgárember kitől várja a törlesztési összeget?

Erre a kérdésre a felelet az: a keresettől, a munkától, a jövedelemtől; — s ezt nyújtani kötelessége a városnak, mint erkölcsi testületnek.

Nem szabad a város vagyónak megterhelésétől félni, ha ezzel jövedelmi forrást nyitunk a város lakosságának; sőt kötelességünk a város köztvagyonát oly intézményekbe fektetni, melyekkel forgalmat létesítünk, kereseti forrásokat teremtünk a város lakosságának, s e tekintetben mindazt meg kell tenni, amit megbirunk.

Mit birunk hát meg?

Főgymnázium 200,000 Korona; laktanya 300,000 Korona; evangélikus tanítóképző 60,000 Korona; erdőéri szakiskola 100,000 Korona; közvilágítási berendezés 180,000 Korona; gyermekmenhely talán 20,000 Korona; eddigi adósságaink körülbelül 300,000 Korona! Mindez összevéve egy millió egyszázhatvan ezer korona! S hol van még a csatornázás és a vízvezeték?!

Ne tessék megijedni!

Igaz, hogy a közel jövőben egy millió koronán fölül állhat a város passzívja: de az aktiva, a város köztvagyonának értéke legalább két millió. Nem kell félni tehát az adósságtól, mert hisz még mindig marad tiszta vagyon.

Különben is, ha közelebről tekintjük a már elvállalt, és a tervbe vett megterhelést, azt fogjuk látni, hogy a köztvagyon adóssága és terhe elenyésző csekélység.

A főgymnázium céljaira megszavazott 200,000 Korona közvetlenül a városnak nem jövedelmez ugyan; épúgy az erdőéri szakiskola, az evangélikus tanítóképző, a gyermekmenhely, és a netán létesítendő csatornák és vízvezetékek közvetlen jövedelmet nem hoznak a városnak, mint erkölcsi

testületnek; de igenis jövedelmet teremtenének a város lakosságának, — az építés alatt épügy, mint főmunkájuk idejére.

De ezekről nem is szölok többet. Nézzük csak a laktanyát? — az építéshez előreláthatólag szükséges 300,000 Korona évi amortizációja circa 16,000 korona, a várható évi bér meg körülbelül 20,000 korona. — A közvilágítás berendezése pedig ugy eszközölhető, hogy ha a fogyasztás 2000 lán- gon fölül emelkedik, a városnak marad egy 4000 Korona tiszta jövedelme. — No meg régi adósságainkból a vasuti kölcsön 5-25% amortizáció- jával szemben áll 5-6% jövedelem.

A jelenleg főnálló s a tervbe vett megterhelése a köztvagyonnak tulajdonkép jelentéktelen, és aránytalanul nagyobb a város lakosságára háruló jövedelem s kereset.

Arra a kérdésre hát, hogy mit birunk meg, azt felelhetjük, hogy amit elvállaltunk és amit még el fogunk vállalni, azt mind megbírja a város köztvagyon: a lakosság vagyoni érdeke pedig megkívánja, hogy mindent létesítsünk, ami forgalmat, jövedelmet s keresetet teremthet.

Nem azt kell kérdezni, hogy a város köztvagyonát mit bir meg, hanem, hogy a lakosság mit bir meg?

Nos hát, legyenek nyugodtak, a lakosság, mely a munkából él, megbírja a főgymnáziumot, az erdőéri szakiskolát, a gyermekmenhelyet, az evangélikus tanítóképzőt, a laktanyát, a közvilágítást, sőt még a csatorna és vízvezeték-építést is: mert mindezek a lakosságra nézve keresetet, jövedelmet, a gazdasági éleiben nagy forgalmat jelentenek.

Mozgósítsuk csak bátran a városi köztvagyonot és ne üljünk a pénzesládára! S.

Városi ügyek.

Hirdetmény.

Közhirre tess-m. hogy Kőszeg város 1903 évi pótköltség-előirányzata a városban 1903. április 20-tól 15 napra közreműködésre kitéve és bárki által megoktatva. A pótköltségvetés május 7-iki közgyűlésen fog tárgyalatni.

A város adósságait ugyanazon idő alatt a pótköltségvetés ellen ésszévételeket adhatnak be a polgármesteri hivatalban. Kőszeg, 1903. április hó 19-én.

Dr. Sissovics,
polgármester.

Pótköltségvetés 1903. évre:

Földes	Szükséglet
1902. évi zárszámadás szerint	Lüzerraktár építési költ.
pénztári maradvány K. 5932-29	sege — — — — — K. 3000
	5932-29
	3000

Maradvány az 1904. évi költségvetés javára 2932-29 korona. 1127/903.

Hirdetmény.

Néhai Kusate Károly a Johanesz Mihály a város szolgálatában volt erdőér illetve erdőszek 1881. évi január hó 23-án kiállított esküszövegét elvezett. Felhívom mindazokat, kik az elveszett esküszövegét megtalálták, hogy ezeket 15 nap alatt akár a polgármesteri hivatalhoz, akár a közig. erd. bizottsághoz Szombathelyre beküldjék. Kőszeg, 1903. évi április 25-én.

Dr. Sissovics,
polgármester.

1113/903.

A rendőri zárórákra vonatkozó hirdetmény.

Figyelmestetem az érdekelteket és a város közbiztonságát az 1882-ban életbe lépett és az időszerűsége miatt érvényben levő 714. sz. szabályrendelet pontos betartására, mely szerint a magán (termelő) bormérők Szt. Mihálytól Szt. Györgyig esti 11 óráig, Szt. Györgytől Szt. Mihályig esti 10 óráig, a vendégfogadók és korosztályosok éjjel 12, a kávéházak éjjel 1 óráig gyakorolhatják üzletüket s

nap a felhők közül a megázott ruhánkból a felszálló párák felhőként takarták a vouló ezredet.

Elcsigázva, kifáradva érkezünk Broódba, honnan néhány órai pihenés után sötétben kellett tovább haladnunk. Az eső az utakat teljesen feneketlenre tette. A sár térdig ért. A beállott sötétség miatt csak vaktában mehettünk előre. Az emberek egymás után buktak el. Este 9 órakor értük el a Kanicát, hol lakásokban lettünk elszállásolva. A tiszték mindannyian elértek idáig, de a legénységnek csak fele. A másik fele a fátalmakat el nem viselve az ut mentén kidült, honnan csak másnap reggel szállingóztak be Kanicára. Itt pihenhetünk először két hónap óta fűdél alatt, sokan hozzá még ágyban. Innen Odvora-be mentünk, hol szintén házakhoz voltunk beszállásolva. Két nyugodt éjszakai pihenés után s a már jobb utakon, minden nagyobb fáradtság nélkül értük el Pozseját, rendeltetési helyünket. Mindannyian bizonytalanságban voltunk. Nem tudta még a parancsnok sem, hogy mikor mehetünk végre haza.

Október 29-én éppen vacsoránál ültünk, mikor az a hír jött, hogy a tartalékosokat azonnal elbocsájtják haza. Okt. 30-án délelőtt adták tudomásunkra, hogy délután megkapjuk a — „Marsch-Reutet”, — melynek értelmében Eszékig előfogaton, onnan Szegeden át, Budapestre vasuton megyünk: Leirhatatlan volt az öröm s mintha új erő szállt volna meg, mikor a gyülekező helyre századonkint elindultunk s mikor felhangzott a nóta:

Isten veled Bosnyák ország örökre . . .

akik az allen vétének 100 esetleg 400 korona, a felhívásra nem távozó vendégek 50 koronáig terjedhető pénzbírságra büntetendők. Kőszeg, 1903. évi április hó 17-én.

Kőszegi József,
rendőrkapitány.

H i r e k.

— Személyi hír. Esterházy Miklós dr. herceg, fivére Esterházy Rezső herceg és Csiriky Antal gróf társaságában t. hó 24-én a délutáni vonattal Kőszegre érkezett s innen Lékára utazott ózserkészetre.

— Püspöki látogatás. Gyurátz Ferenc ágostai evangélikus püspök holnap, április 27-én délután, Kapi Gyula a soproni tanítóképző igazgatójának társaságában városunkba érkezik, hogy itt az ág. evang. felsőbb leányiskolának tanítóképzővel leendő kibővítését megbeszéljék.

— Sissovics Miklós dr. a mult hét folyamán Wien-re utazott a katonai főreáliskola ügyében információ szerzés végett. A polgármester t. hó 23-án az esti vonattal érkezett vissza.

— Endrédi Gábor a polgári iskola igazgatója, mint örömmel értesülünk, súlyos betegségéből, mely 4 hétre ágyba döntötte, kilábadt és javuló feiben van.

— Hivatalvizsgálatok. A napokban Káldy dr. pénzügyigazgatósági titkár és Vertes számellenőr megvizsgálták a városi pénztárt; ugyancsak vizsgálatot tartott a helybeli adóhivatalnál Wilsinszky Károly számvéde. Krausz posta- s táv. titkár pedig a helybeli és vidéki postahivataloknál tartotta a szokásos hivatalvizsgálatot.

— A Domonkos nővérek ellen Bernhardt kilépett uóvér kártérítési pert indított. Ebben a perben a Domonkos nővérek ügyvédje Toldi Armin dr. Budapestről, ki a napokban jart itt információ-szerzés céljából.

— Az evangélikus templom építésének ügye egy lépéssel előrehaladt. A napokban jart itt egy szakértő, aki az építési tervet felmérte.

— Buzaszentelő körmenet volt tegnap, t. hó 25-én. Kincs István városi plébános káplánjai asszisztálása mellett 1/8 órakor vezette ki a nagyszámu hiveket a lékai vám irányában; a körmenet 9 órakor érkezett vissza a városba.

— Bérálás a szomszédban. Sopronvármegye területén a győri püspök a napokban bérál. Csepregen május 4-én. Horvát-Zsidányban 5-én, Horpácson 6-án, Fülösen 7-én, Kethelyen 10-én, Alsó-Pulján 11-én, Kóhalomban 12-én, Császártalván pedig 13-án.

— A világítás ügye halad; április 24-ig 51 iv került a polgármesteri hivatalhoz vissza, amelyeken körülbelül 700 darab 16 gyertyás izzólámpának megfelelő lángot jegyeztek elő. Ebben nem foglaltatnak benn az intézetek. Legközelebb közléseszükek a jelentkezettek névsorát.

— A katonai főreáliskola ügye füstbe ment. Ez egyszer a napilapok közlése nem volt egész alapos, amennyiben azt az értesítést nyertük, hogy szó sincs arról, hogy egy alreáliskola kibővítessék. Polgármesterünk a hadügyminiszterium iskolai osztályának vezetőjénél, Elmayer ezredesnél tisztelgett ez ügyben, s azt a fölvilágosítást nyerte, hogy a weiskircheneri katonai főreáliskolát Kismartonba fogják áthelyezni, a kismartoni alreáliskola helyett. Ez az alreáliskola pedig valahol Erdélyben nyer elhelyezést. Ilyen csere városunkra nem járna előnyvel, s így az ügy végleg elintézettnek tekinthető.

* Bocsnán, hogy a mult számban foglalt vezércikkkel, „Katonai főreáliskola” olvasóinkat fásáztottuk; de hát mi jubileumon fogadtuk a napilapok vonatkozó közléseit! A szerk.

— Külön vonat. Hétfőn, e hó 26-án Szombathelyen tartandó törvényhatósági közgyűlésre külön vonatot meneszt a kőszeg-szombathelyi vasut igazgatósága. A vonat Kőszegről indul reggel 7 óra 50 perckor, tehát a kedden és pénteken közlekedő második reggeli vonat menetrendje szerint.

Folytatás a mellékleten.

Biz szomorú játék volt ez. Egy szomorú játéknak első fölvonása. A két hó alatt, melyet Boszniában töltöttünk, nem állott másból működésünk, mint folytonos és előre ki nem számítható forgásból Dobojs körül. Majd ott gondoltuk magunkat örökre maradván, majd meg azt hittük, hogy sohasem fogjuk többé viszontlátni, éppen mint az éjli lepke, mely folyton körül repkedni gyertya lángját, el-el távozva tőle, de mégis mindig-mindig visszatérve hozzá.

Áztunk, fáztunk s sheztünk. Véres verejtekkel másztunk hegyeket, láboltunk rohanó vizeket, jártunk meredek szélére, vízmosások közepén. Kerestünk utat vad, őserdők közepette s felhasználunk járatlan utakat, csak egy ember által járható ösvényeket, s mindazért, hogy másnap még rosszabb helyeken gázoljunk keresztül.

Háltunk kemény földön, egy-egy kis csomó szénán vagy szalmán, teljesen szabad ég alatt, vagy gallyakból, ugy-alogy összetakolt sátrakban. Kitéve a szél, az eső, a zápor dühének s menedéket a szeszélyes idő, az eső elő sehol sem találva. Az egyszeri tót legfőbb óhaja:

„Ha én király vónám,
Szénás szekeren hálnám;
Kenyérpírtós megennám!”

sokszor képezte nálunk is vágyaink netovábbját.

S eulikeztetésül mindezekért egy hadi érmet kaptunk. Sok szenvedés, sok nélkülözés, emberi erőt meg haladó fáradalmak tolnácsolója marad e kis bronzdarab.

Külföldi hírek.

— Egy szenzációs per befejezése. A magyar kir. Curia a győri kir. ítélőtáblának Matics János és társai elleni rágalmozási ügyben hozott fölmentő ítéletét jóváhagyta, s így végérvényes a fényes siker, melyet Szendrő Sándor dr. ügyvéd, ki a vádlottak védője volt, ebben az ügyben a törvényszék marasztaló ítéletével szemben elért.

— Özv. Temlin Antalné megkerült. Látogatásban volt Sopronban és kitűnő egészségnél örvend hozzátartozói nagy megnyugtatására.

— A rendőri zárórak. Ismeretes dolog, hogy Kőszeg városa már 1852-ben alkotott szabályrendeletet a nyilvános helyiségekre nézve köteles zárórakait illetőleg és hogy ezen szabályrendelet végrehajtása mindjárt az életbeletetésnél maradt abba, egy akkor nagy feltűnést keltett épen e zárórak átlépő kihágás miatt. A jelenlegi rendőrkapitány egy új szabályrendeletet terjesztett a képviselőtestület elé, melyet az el is fogadott s mely szerint a rendőri záróra az érdekeltekre nézve kedvezőbb volt, csupán a heti bormérők kimérései ideje volt rövidebbre megállapítva. Azonban az érdekeltek már nagyon is hozzászokván a korlátlan üzletgyakorláshoz, az új, bár rajuk nézve kedvezőbb szabályrendelet ellen felekezést adtak be s így ez még ma sincs jóváhagyva, jóllehet a hatóság azt már meg is sürgette. Ujabbban a helybeli csendőrszakasz járőrei, kik arra is jogosítottak, hogy a helyben tapasztalt kihágásokat az illetékes hatóságnál bejelentésük, már több ízben feljelentették a zárórakait be nem tartó vendéglő s kávéház tulajdonosokat, akik ellen az eljárás folyamatban van. Ez a körülmény most arra készítette rendőrhatalóságunkat, hogy az 1852. évi szabályrendelet érvényességét kihirdesse s így természetesen végre is hajtsa. Egyébként ez csak 2—3 üzletet fog kellemetlenül érinteni. A zárórak szigorú betartása közrendészeti és erkölcsi szempontból amugy is igen kívánatos. Rendkívüli alkalmakra ugyanis engedély szeresztető a hosszabb üzletgyakorlásra. Igaz, hogy ez pénzbe kerül, no de hadd jusson a szegény alapunk is valami!

— A vihar pusztítása. A f. hó 16. 17-én dühöngött szélvihar az erdő óriásait sem kímélte meg. és az Arpád forrás körül (Steierházak felé) levő szép fásorból 29 darab fát döntött ki. Ezeket most földarabolják s ismét lesz néhány ül bikkfa kapható a városnál. Igaz, hogy olyan az ilyen vágás, de nem volna jó, ha gyakran ismétlődne.

— A rágalmozás vádjai. Wittinger Ernő e lap hasábjain annak idején Jambrits Lajos városi iktatót alaposan pellengérré állította egy nyíltéri közleményben. Jambrits Lajostól még az elégtételadást is megtagadta és a bíróság előtt is rágalmozással vádolta Jambrits Lajost. A rágalmozás vádja azonban csütörtököt mondott, mert a szombathelyi törvényszék, ahova az ügy Wittinger Ernő felebbezése folytán került, a járásbírószék fölmentő ítéletét jóváhagyta s a költségekben Wittinger Ernőt marasztalta. Ezzel is egy városi szenzáció nyert végelintést.

— Segédjegyzői állás rendszeresített Lékán, az anyakönyvvezetői helyettes ügykörével együtt. A segédjegyzői évi fizetése 720 Korona.

— Távbeszélő hálózat kiterjesztés. Ugy halljuk, hogy újabbban a távbeszélő hálózatba Nemes-Csóó, Rohonc, Tömörd, Város-Hodász, Léka és Borostyánkő községek fognak bekapcsolatni.

— Vigyázzunk a kutyákkal! Szabad-Bárándon a múlt héten egy veszett eb több gyermeket és ezek segítségére siető két asszonyt s két férfit is megmarta.

— Milyen lesz a bortermés? Ez a kérdés foglalkoztatja a város bortermelő közönségét. Nézetünk szerint a kilátások nem rosszak. A hegymesterek által a városáhozhoz ősi szokás szerint bemutatott minta szerint a szőlőnek a fagy nem ártott, mert még most a hajtások nem nyíltak ki. Így tehát remélhetjük, hogy meleg hosszú nyár bő és jó termést hoz.

— Halálozás. Vasvári Krancz József ny. miniszteri tanácsos a Szent István- és vaskoronarend lovagja folyó évi április hó 18-án reggel 1/6 órakor szívizélhűlésben életének 75-ik, boldog házassága 48-ik évében Budapesten elhunyt. A boldogult az ötvenes években Kőszeg város tanácsosa, egyideig helyettes polgármestere is volt, és kiváló tehetségével és munkásságával érdemelte ki a magas kitüntetések — a Szent István rendet és a vaskoronarendet.

— Bucus Borsmonostoron. Ma van a bucsu Borsmonostoron, melyre városunk lakossága nagy számban szokott átrándulni. Ha kedvező lesz az idő délután, lesz is vándorlás az erdei uton Borsmonostorra.

— Bozsokról írják a következő sorokat: Ez előtt vagy 10 esztendővel volt alkalmam Bozsokon műkedvelők által előadott „Falurosszít”-látnom, s ez alkalommal oly sikerült előadást rendeztek hogy nem csekély mértékben leírték meg a vidéki vendégeket. Egy évtized után az akkori rendezőségnek újból kedve kekedett, oly emléket a világ deszkáira állítani, s azokba annyi bátorságot önteni hogy magukat a nagy közönség előtt produkálhassák; de nem is csaldódtak a derék szereplőkben, mert a színpadhoz „Gyimesi vadvidék” a népszínművek egyik legkitűnőbb darabját oly tökéletességgel játszották hogy a szereplők a közönség teljesen osztatlan tetszését kiérdemelték. Azt kívánom még megemlíteni ha a jelen darabot is meg ismétlik ugy rövid idő közben, ez már a hatodik előadásuk lenne, és hiszem hogy meg is fogják ismételni, mert az érdeklődés a darab iránt oly impozáns módon nyilvánult hogy a nézőtér tulsufoltsága miatt azokat kik később jöttek vissza kellett utasítani. Egy jelen volt.

* „Felhívjuk t. olvasóink figyelmét a lapunk mai számában megjelent Bihari Ede hirdetésre.”

* Anyakönyvi statisztika. A kőszegi anyakönyvi-hivatalban az utóbbi időben a következő születési-, házassági- és halálozási-eseteket jegyezték be:

Születés.

Április 16-án. Knabel Károly és Pátzer Zsuzsanna fia, Rudolf, ág. hitv. ev.

Április 12-én. Wakurka János és Kántor Julianna leánya, Mária, róm. kath.

Április 17-én. Preisz János és Maitz Mária fia, Alajos, róm. kath.

Házasság.

Április 20-án. Lamp János Kőszeg, és Artner Erzsébet Rende, róm. kath.

Halálozás.

Április 20-án. Preisz Jánosné sz. Maitz Mária, háztartásban, róm. kath., 43 éves, méhrepedés.

Április 21-én. Paszuer Teréz, róm. kath., 11, éves, rángógörcs.

Április 23-án. Rátz Franciska, róm. kath., 2 éves, angolkór.

Április 23-án. Kappel Jánosné sz. Konkoly Josefa, háztartásban, róm. kath., 40 éves, méhbrak.

* Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk hogy szerezzék be Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésből Budapesten a „Sétatéri” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréket. — Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

* Szenzációs esküvő. A főváros előkelő közönségét nagy izgatottságban tartotta egy házassági eset, mely a napokban folyt le egy ismert családban. Az esküvőre a szokásos előkészületek minde irányban megtörténtek s már csak két nap választotta el a fiatal jegyespárt a házasságtól. A vőlegény, egy előkelő bankhivatalnok, tele volt adóssággal, a menyasszonyt pedig dús-gazdagnak ismerték mindenfelé. Azonban a menyasszony apját üzleti spekuláció megfosztották utolsó fillérértől is. Vidámság helyett kétségbeesés! Menyegző helyett boldogtalanság! A vőlegény vigasztalni akarta menyasszonyát. Hiábavaló volt minden kísérlet! Egyszerre azonban a hangos zokogás és a vigaszt nyújtani akaró hangok közé egy barátságos, idegen hang keveredett. „Ne vegyék rossz néven, ha ilyenkor hivatlanul alkalmazkodom, de mi kötelességszerűen gyorsan és pontosan intézzük el ügyfeleink megbízásait. Az a sorsjegy, melyet önök vásároltak nálunk, fonyereményt nyert.” Ezzel a Török A. és Társa budapesti bankháza kiküldöttje kifizette a nagy fonyereményt s így már mi sem állta útját annak, hogy zavartalanul megkössék a házasságot. Ez az eset a fővárosi előkelő köröknek még sokáig emlékeztetőben marad.

Nyilatkozat.*

Wittinger Ernő, Heideureich Lajos és Kovács Károly urak ellen 1903. B. 44. szám alatt a kőszegi kir. Járásbírószék előtt család miatt bűnvádi feljelentést tettem azon a címen, hogy uvezett urak családot üst összejátszottak volna azon célból, hogy egy általam vezetni szándékoltt végrehajtást megfússítsanak.

Ezen panaszom teljes tévedésben és félreértésben alapult, s mikor erről meggyőződtem panaszom visszavontam és az eljárást beszünttettem.

Miután azonban ezen alaptalan panaszommal nevezett urakat becsületükben súlyosan megsértettem, kötelességemnek tartom tőlük ezuton nyilvánosan bocsánatot kérni, kijelentvem hogy ezen elhamarkodottságomban és a tényállás ismerete nélkül tett feljelentésem minden alapot nélkülöz és mélyen bánjalom hogy azt megtettem.

Kőszeg 1903. április 19-én.

Scharpf Jenő,
Róth Jenő,
mint tanúk.

Feigl Adolf.

*) Erovat alatt magjaleant közleményért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Színház.

Szombaton, április 18-án. Ritka látvány tárult elénk a színházban: — *telt ház!* kivonult és a színházba bevonult a színpártoló egyesület zárt sorokban és megtöltötték a házat. Természetes, hogy ilyen látványra a színészek jó kedvvel játszottak s igyekeztek jól produkálni. Szüirehozták „A cziterás vagy a szükevény szerelmese” című operettet. Az előadás általában jó volt, — bár egy-két esetben egyik szereplő a másiknak szavait elkapkodta.

A közönség rokonszenve főképen Molnár Bella (Kukurilla), Csáky (Rikardo királyfi), no meg — természetesen — Stoll Béla (Gól Tamás titkos rendőr) felé fordult.

Molnár Bella jól és kedvesen is játszott, — Csáky pedig kitűnő tenorjával ritkaság számba megy. Meg is kellett ismételnünk Kukurilla és Rikardo duettjét.

A két titkos rendőr Gól és Pól (Stoll Béla és Barabás) is ismételve a lámpák elé hívtak és a „hát hiszi keud” című kuplóból egy-egy strófát rá kellett adniok.

Guthy Sarolta kitűnően játszott és énekelt, de a közönség előtt még idegen.

Megemlítendő még Szombathy (Pablo) éneke, Tarnai Lidi (Kukurilla) és Sipos (Kukurilla) kitűnő alakítása.

Vasárnap, április 19-én délután fél 4 órakor fél helyárrakkal „Petőfi és Bem” látványos korrajz, Egervári műve került színpad nagyszámú közönség előtt.

Este 8 órakor a rendes helyárrakkal „Fehő Klári”, Rátkay énekes népszínművét adták elő, telt ház előtt. A szereplők mind jól megállták helyüket, s a közönség

körében mindinkább terjed az a meggyőződés, hogy Kunhegyi társulata jó erőkből áll. — Déry, András szerepében, kitűnő jellemzésnek bizonyult. Minden mozdulata és mimikája kifejezi azt az érzést, amit szerepében kifejezésre kell juttatnia.

Tarnai Lidi kiváló komika, és bámulatos hűnen adta a beszédes, falusi gazdaasszonyt.

Stoll Béla, mint Csik Istók, a szabómester fia. kuplóját többször volt kénytelen megismételni.

Jól játszott Szücs Irén (Viola Eva), Guthy Sarolta (Klári), Gelléri Gizi (Katica), Szombathy (Fátyol Ferkó) kinek éneke nagy tetszést aratott, de mozdulataival melyek erősek, azta hatást kelti, mintha mindég ki akarna ugrani a színpadról.

Helyfő: „Katalin” Beldi Izor 4 felvonásos operettjét adtak másodsor. A csekély számú közönség szívesen tapsolt Guthy Sarolta jó játékaért és énekeért.

Kuldan: Szép közönség előtt került színpad Molnár Ferec 3 felvonásos bohózata „A doktor ur”. Igazán bohózat. Elejétől végig jól mulatott a közönség. Dr. Sárkányt, a feltűnési viselkedésben szenvedő ügyvédet kitagastalanul játszotta Déry, ki mindig összes tudásával lép a színpadra. Játékában semmi sincs a tulzaból, tettetésből.

Puzsér (Stoll Béla) a megrögzött betörő, az ügyvéd kilincs togoja, annyira megnyerte a közönséget, hogy nyílt színen is tapsolt kedvének. — Kedves volt a szerelmes diák kisasszony Lenke (Gelléri Gizi), ki szerepében jól megállta helyét a szerelmes ügyvédsegéddel (Csáky) együtt. Jók voltak még Szücs Irén, Tarnai Lidi, Sipos és Hollósi.

Szardán, a „Svihakok”-at árták. A színház eléggé látogatott volt. Maga az előadás, talau nem sikerült szerep osztás folytán, vagy megfelelő erők hiányában nem elégitette ki a megjelent közönséget, mert ugyancsak Kunhegyi egy tarsulatától sokkal jobban láttuk előadni ugyan ezen darabot. Szívesebben vettük volna „A doktor ur” című bohózatot másodsor.

Csütörtök: Üres ház. Egy körültekintésre meg lehetett olvasni a jelenvolt csekély számú közönséget. „Egy katona története”. Színmu. Déry Béla jutalomjátéka. Mindég méltányoltuk Déry művészi játékát s láttuk a neki megfelelő szerepben s ezen este is sajnos nagyon kevesen láthattak. A fájdalom, a lemondás, ez az ő eleme. Szegény Renó János szerepében majdnem csak ez a két érzelem jut kifejezésre. A megtört rab fájdalmát élethűen adta vissza. Ha partnerjei egytől-egyét mind jól játszottak volna, ugy ez a keret még egyszer oly tisztán tárta volna fel a tökéletes művészi alkotást. Szücs Irén lett volna erre hivatva leginkább, kár hogy a sugó nem sugta oda az utolsó jelenetben: „Madléné! szeresd jobban az édes atyádat s örülj szabadságának!”

Stoll Béla komoly szerepében igyekezett partra jutni s mind rendesen, ma is megállta helyét.

Kunhegyi Mornász gróf szerepében arcjátékával igazán jó volt. Tarnai Lidi apáca kosztümjében egészen jól festett.

A kis Kunhegyi Lilike elég jól csinálta dolgát anyja öröme. De ne essék vissza a feldobott kő fejünkre, azért félre ugruok s mégis magunk vagyunk a hibásak. Elkerülhettük volna annak a fájdalommal kongó ürességnek akustikáját s több elismeréssel adózhattunk volna Déry Béla kitűnő játékának rokonszenves egyéniségének.

Pénteken adták másodsor „Kéz kezét mos” Herceg F. 3 felvonásos vígjátékát. Az első sorokban szép közönség foglalt helyet, mely megérdemelte volna, hogy nagyobb tökéletességgel és ambícióval játszá a darabot, ha mindjárt „másodsor” adják is.

Jövő héten lesz Stoll Béla komikus jutalomjátéka, „Nap és a hold” című operettében.

Károliatok.

A jövő. Személyek: K—gyi igazgató. Két ur. A színpártoló egyesület tagjai. 28 igazgató. Színhely a Múlt. 1-ő jelenet. K—gyi: Bizony uram! Aranyos élet volt itt akkor. Telt ház. Ember-ember hátán tolongott. A karzatra forintos jegyeket váltottak. Micsoda bevétel! Micsoda jutalom játékok! Koszorúk! Előadás után micsoda dárídók! Kérem a pezsgő ugy folyt mint a glicerin. — Egyik ur: Szép idők, szép idők! Másik ur: Bizony-bizony.—

K—gyi: a következő évem sem volt komisz. Bevettem a berleten felül jó summát. Jól mulattak a gyerekek. Volt pezsgő az asztalon. Sirva bucsuszkodtunk. Még én is sirtam. Hanem most kérem — oda Buda —! Vannak-vannak, de szent-uscso, nem veszek be a berlet jegyeken felül többet 2) — 3) koronánál. (Egyik ur ásit másik kiiszza sörét tenégek, fizet s borraival hátra hagyása nélkül távozik). K—gyi (bocszankodik, szidja a keserves világot a kegyetlen végzetnek s dühösen vakarja sós kiflijéről a sőt. Monologizál) Hm-hm. Üres ház, üres ház Meg bukom, tönkre megyek. (Miközben vontatott léptekkel távozik.)

— — — — — Ötven évvel később a színpártoló egyesület dísz ülés. Elnök: Uraim! Emberfeletti munkát végeztünk (körülnéz) 50, azaz ötven koronát (erősen hangsúlyozva) mondom ötven koronát össze gyűjtöttünk. (Kivülről a színgazgatók döngőit az ajtó.) Gyorsan kell határozni uraim! A pályázó 28 igazgató közül, igényeinket egyik sem elégitheti ki, azért ezen összeg letétbe helyeztetik s kamatos-kamatával együltt a jövő őszi idényre fenntartatik. (Viharos taps — kivülről „eláll-eláll” —). Az ajtó beszakad, az igazgatók beesnek, majd keserű csalódással távoznak.

Magyar Remekírók.

A „Franklin Társulat” e korszakos vállalatából megjelent a harmadik sorozat. Ma már, midőn a „Magyar Remekírók” díszes és becses kötetének ezri, sőt tizerei forognak az országban, fölsleges lenne ennek a

klasszikus gyűjteménynek, akár a kulturális, akár a nemzeti fontosságát hajtogatni; az a közönség, melynek izlésében és hazaszerettségében a kiadó-társulat, e nagy vállalkozásra elszánta magát, bebizonyította, hogy érti és érzi a „Magyar Remekírók” nagy jelentőségét s nem azt a könyvet veszi meg, a melylyel leggyeszebben kínálják, hanem azt, a melyiknek belső értékéről is helyes ítélete van. Egy szóval: nem Maecenas többé a művelt magyar közönség, hanem — műértő: nem adozik, hanem vásárol, nem csak adni akar, hanem élvezni is.

A „Magyar Remekírók” első két sorozatának tíz kötetében ugyanis Arany János, Csiky, Garay, Kossuth Lajos, Reviczky, Szigligeti és Tompa műveit kaptuk, vagy teljesen, vagy részben: a most szétküldött új sorozatban pedig Vörösmarty harmadik kötetén kívül Czuczor, Kazinczy, Kölcsey és Vajda egy-egy kötetét találjuk.

A magyar szellemi élet pangása, nemzetünk fásult közömbössége soha sem volt szembe tűnőbb, mint a Kazinczy föllépésének idejében. Herder szavait, hogy „a magyarnak nincs többé mit keresnie a földön,” akárhányan néma fájdalommal olvasták és igazoltnak hitték. Ez a „Küü Lászlónál is mostohább idő,” — a hogy Vitkovits írja, — kétségbe ejtette a nemzet legjobbjait, a kik semmi vigasztalót se látták a haza sorsában. A hazafias írói törekvéseknek szárnyát szegte a cenzúra és szellemi életünknek néhány szórványos nyilatkozása is inkább csak a végvonagnas tusájaról lebbentette föl a fátyolt... Egyedül Kazinczy nem csüggedett: — a mult dicsőségének sirjára a föltámadás lehetőségét hirdette, — s e hitének apostolaként, szinte egymaga vállalkozott a gigászi föladatra, hogy a tetszhalott magyarba új életet önt, a fásult szívekbe pezsgő vért ereszt és felrizza dermedtségéből az alvó társadalmat.

„Illó, hogy a ki erőt érez magában, ellene szegesse magát a reánk törő szörnyű veszedelemnek,” — írja Vida Lászlónak; s ő maga jár jó példával elül. Izgató szenvedélye egy percig se hagyta pihenni az acélos lelkű, lángoló szívű reformatort: de a célt elérte; élete végére, megérhette azt az örömet, hogy eszméi az egész nemzet életét megtermékenyítették. Volt az irodalom és a közelét Széchenyi é: — a nemzetébresztő legnagyobb magyar abba a földbe vetette el politikai reformjainak magvait, a melyen a Kazinczy tolla szantott barázdákat. „Szellem vala ő, — írja róla Kölcsey, a ki legbuzgóbb tanítványa volt, — mely a tespedő egésztest oly skoa csaknem egyedül eleveníté; s lépcső, melyen egykorú magasbra hághassanak s a szerencsésebb maradék tetőre juthasson...”

Az az egy kötet, a melyet Váczy János, Kazinczy leghivatottabb kritikusa válogatott össze a nagy agitátor munkáiból, egész képét adja irodalmi ujjászületésünk e buzgó apostolának és munkásának. A mi eredeti versben írt, azt mint fölvette a kötetbe; eredeti prózai dolgozatai közül pedig a legfontosabbat, a Pályám emlékezetét. Egy egész könyvet töltenek meg Dalai és ódái, kettőt a Tüvisék és virágok, egyet-egyét az Epigrammák, a Vegyesek és az Epistolák: s e hat könyv után következik a Pályám emlékezetének négy könyve. Megelőzi pedig Kazinczy írásait a Váczy János dr. Bevezetése, mely rövid, de annál tömörebb és igazságos kritikával méri a széphalmi mester nagy érdemeit.

Kölcsey Ferenc, a nyelvújítás mesterének legtehetségesebb tanítványa, — „voltaképpen több író foglalt magában” — a hogy Greguss jellemzően mondja róla. Angyal Dávid, a ki a „Magyar Remekírók” sorába fölvetett Kölcsey-kötet első alapos és kimerítő kritikai bevezetést írt, igen nagy szeretettel foglalkozik e sok oldalú költővel. A hymnus írója erős, élénken fürkésző, bátor elme volt, igazi hóse a meggyőződésnek, de mélyre látó s élesen benézoló logikája mellett van benne lírai érzés, költői fogékonyság és szubjektív színezés is.

Czuczor Gergely, a hazafias érzésű benczés költői munkáit Zoltvány Irén rendezte sajtó alá s ugyancsak ő írta meg kiváló reudtársának az életrajzát is. A sokat szenvedett, testestől-lelkestől magyar Czuczorral, Petőfi kivéve, nincsen újabb költő, a ki „népszerűség” tekintetében vetekedhetne. Egy híján negyven dalát éneklime mar a nép, s költészetének bizonyára legbecsesebb részét teszik a népies dalok. De talentuma más irányokban is nyilatkozott: — az óda, elégia, epigramma, szatira és éposz különböző hangjai mind megcsendülnek a lantján s költészetének az erős nemzeti érzés volt a legtöbb táplálója. A Riadó költőjét bilincsekbe verték ugyan, de magyar lelkét nem leheték bekökbá szorítani.

Ebben a kötetben együtt találjuk lírai és vegyes költeményeit, jeles műfordításait.

A Vörösmarty Mihály munkáinak végleges, teljes kiadásából, mely ebben a vállalatban jelenik meg, a harmadik kötetet kapjuk, — a nagy költő drámai költeményeinek első felét. Megalkotásuk időrendjében következnek egymásután Salamon király, Habador, A bujdosók és Csongor és Tünde mely a magyar költői nyelv legszebb diadala. A harmadik sorozat öt kötetéből csak ehhez az egyhez nincsen arckép és bevezetés; mind a kettő a legelső Vörösmarty-kötet előtt van, mely az első sorozatban jelent meg, s az életrajzot Gyulai Pál írta meg mesteri tollal, arcképét pedig, valamint a többiekét R. Hirsch Nelli festette meg.

Vajda János kisebb költeményei teszik a harmadik sorozat ötödik kötetét. A Petőfi utáni korszaknak kétségkívül legelőkelőbb, legértelmesebb lírikusa. Mindenütt nagy erő, mely megindulás és viharos pathos emeli, — írja róla Endrődi Sándor, a ki a kötet elé nyomtatott lelkes Bevezetésben teljes igazságot szorgáltat a sokat bántott és félreismert, önmagával is meghasonlott költőnek. Tépelődő, vívó, magát emésztő lélek, a ki a forradalom utáni lírát erős bölcselmi tartalommal mélyítette s új hangokkal gazdagította: — nem lehet őt mély megindulás nélkül olvasni, — a hogy Endrődi írja.

E „kisebb költemények” sorában ott látjuk Vajda legjelesebb alkotásait. Első helyen vannak a Sirámok, melyeket a szerelem átka, ez a gyöngyfűzőt követ. Az eszmei tartalom révén szerves kapcsolatban van e dalokkal az a gyönyörű ciklus, melyet Gina emlékére írt a szerencsétlen költő. E versek egyik-másikát méltán állítják a Cyprus-lombok legszebb költeményei mellé, melyekben a nagy Petőfi siratja Etelkáját. A Vegyes költemények közt melyek a kötetnek több mint kétharmad részét teszik, legjobban nyilatkozik Vajda sajátos, költői egyénisége. A virrasztók, a Luzitán dal, Tavasz felé, a Vaali erdőben, Nyári les, Husz év múlva, Harmuic év után, stb. című költeményei mindig a magyar líra legszebb alkotásai maradnak.

Íme, ezt és így adja a „Magyar Remekírók” harmadik sorozata: — a legnagyobb költők műveit, a leg-

jelesebb kritikusok méltató bevezetésével. Nemzetünk nagy szellemeinek munkája, mely az egész nemzet kincses öröke, nem is kerülhetett volna közre méltóbb és dicséretre érdemesebb vállalat keretében. Külső kiállítás és belső tartalom a legszebb harmoniában párosulnak itten; a diszes betűk, a finom, famentes papiros, a művészi kötés mind csak emeli ennek a kiadásnak az értékét, a mely minden esetre a legtekélyesebb azok közt, a miket klasszikusainkból birunk. Az egész gyűjtemény ötvenöt kötet lesz, mire elkészül és az összes ötvenöt kötet ára 220 korona, mely összeg azonban csekély havi részletekben is törleszthető. A „Magyar Remekírók”-at a Franklin-Társulat adja ki s a gyűjteményre mind a kiadó mint az összes hazai könyvkereskedések elfogadnak megrendeléseket. Végül még megjegyezzük, hogy egy-egy kötet átlagos terjedelme 20—22 iv (320—350 lap), de a szükséghez mérten jóval több is lehet ennél.

H i r d e t é s e k.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 33 év óta megbízható belső- és külső alkalmaztatás kísérletével, csúszál és megbízhatósággal.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor óvatosan legyünk és csakis eredeti üvegek dobozokban a „Horgony”-voljaggyel és a „Richter”-cseggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f., 2 k. 80 f. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerész Budapesten.

Richter F. A. I. és társa,
cseveg. és kir. udvari szállító.
Rudolstadt.

Könyvkötészet.

Hodászy Zsigmond,
Szombathely, Erzsébet Királyné-utca 4. szám.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkák u. m.: **könyvek bekötését, protokolumokat, díszkötéseket, díszmunkákat, fényképereteket, montirozásokat stb. gyors és csinos kivitel jutányos árak mellett.**

Teljes tisztelettel

Hodászy Zsigmond.

P S E R H O F E R J. vértisztító labdaccai.

Értézték óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő házi szerből készlet nem volna található. Számítlan orvos által ezen labdacok házi szerrel ajánlottak minden oly bajknál, melyek a **rossz emésztésből és székrekedésből** erednek, mint **epe-zavarok, májbajok, köhika, vértolulások, aranyér, béltétlenség** s hasonló beteg-egyeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak **vérszegénység** s az abból eredő bajknál is, így **sápkórnál** idegességéből származó **fejfájásoknál** stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is bevehetőek.

Ezen vértisztító labdacok csak a **Pserhofer J.-féle az „Arany birodalmi almához” címzett gyógyszerertárban Bécsben I., Singerstrasse, 15. sz. n. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr.** Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt. 05 krba kerül. Az összeg előzetes beaköltésénél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt. 25 kr., 2 csomag 2 frt. 30 kr., 3 csomag 3 frt. 35 kr., 4 csomag 4 frt. 40 kr., 5 csomag 5 frt. 45 kr., 10 csomag 9 frt. 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacok a különfélebb nevek és alakok utánzóztatnak; ennek következtében kériatik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tokinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névalírásával, fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással, vörös színben van ellátva.

A számítlan hálaíratból, melyet a labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészszük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdac-okat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhofer ur! Köln, 1883, ápril hó 30-án. egyébként le is mondták, midőn véletlenül egy dobozt kaptam az ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azokuak állandó használata folytán kigyógyult. Legfőbb tisztelettel Weinztel Josefa.

Tekintetes ur! Hrasche, Földnk mellett, 1887. szept. hó 12-én. Alulírott ismétellen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból, 1 nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetzés szerinti használatára önt ezenel fethatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignác

T. ur! Gótschdorf, Kolbach mellett Szilázia, 1886. okt. 8-án' Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodalato labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorhajból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogyni s midőn legforróbb kö-zön-temet kilejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna

Bernhardi alprai-ül liqueur, Bernhard W. O. tól Hrogenzben. egész üveg 2 frt. 60 kr., fél üveg 1 frt. 40 kr., negyed üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású legjobb azer minden köszvényes és cauroz bajok, u. m.: gerinagybántalom, tagszaggatás, ischiás, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzaggatás stb. stb. ellen 1 frt. 20 kr.

Angol csodalabzám, Pserhofer J.-től egy üveg 50 kr.

Fagybalzám, Pserhofer J.-től. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 kööség 40. kr. Bérmentve 65 kr.

„Stoll”-féle Kolapraeparatumok, kitűnő azer gyomor és bélbetegségeknek.

Kola-elixír vagy bor, 1 liter 3 frt., fél liter 1 frt. 60 kr., negyed liter 85 kr.

Golyva-balzám, Pserhofer J.-től kitűnő azer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet esszenca, (prágai csöppök) Pserhofer J.-től, megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi szer, 1 üveg 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Utlifenedv, Pserhofer J.-től, egy ált ismert kitűnő házi szer hurut, rakodtság gőrcsős köhögés stb. ellen. 1 üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1.50

P S E R H O F E R J. gyógyszerész, „zum goldenen Reichsapfel” WIEN, I., Singerstrasse 15.

Rendkívüli szerencse BIHARI EDE

főáradájában, ahol eddig több mint

HAT MILLIÓ

koronát nyertek

Sok 20,000, 10,000, 5000, 2000 koronás főnyereményen kívül a követ
kező főnyereményeket fizettem már ki:

600,000	kor. a 69,686	számra
600,000	kor. a 28,718	"
200,000	kor. a 18,445	"
80,000	kor. a 69,691	"
60,000	kor. a 23,772	"
30,000	kor. a 103,298	"
30,000	kor. a 14,199	"

továbbá f. évi március 28-án ismét

200,000 koronát a 28,672. számra

Az I. osztályú sorsjegyek ára:
egy nyolcad (1/8) — 75 frt. vagy 1.50 kor. || egy negyed (1/4) 1.50 frt. vagy 3.— kor.
egy fél (1/2) 3.— " " 6.— " || egy egész (1) 6.— " " 12.— "

Eredeti sorsjegyeket utánvétellel vagy a betét összeg előzetes beküldése ellenében küldök. Minden
rendeléshez a hivatalos tervet ingyen mellékelem. A hivatalos nyereményjegyzéket húzás után azonnal
küldöm. Szíveskedjék megrendeléseit azonnal, de legkésőbb

f. é. május hó 2-ig

alolirt szerencsés főáradású juttatni.

BIHARI EDE

Budapest, IV., Városház-utca 14. sz.

Nyavalyatörés

Ki nehéz nyavalya, görcsök is más idegbajban
szenved, kérjen röpiratot róla. Kapható ingyen és
bérmentve Schwanenapotheke, Frankfurt a/Main

**Gleichenbergi Constantin-forrás
Emma-forrás**

a légzői és emésztési szervek minden hurutos bántalmainál
kiváló hatással.

Forrás-sóol, a Constantin-forrásból előál-
lított, orvosiilag kitűnőnek
elismert szer belégzéshez.

János-kút kitűnő asztali ital gazdag szén-
sav tartalommal, legjobb a legtermé-
szetesebb ásványvíz az emésztő szervek bántalmainál, mint
az mor- és hólyagbajoknál, mint homok és kö, gyom-
or- és máj- stb. Kapható minden ásványvízkereskedésben és a
Gyógyforrás Igazgatóságnál Gleichenberg (Steiermark).

Üzlet-áthelyezés.

A Rosenstingl Jakab-féle

butor-raktár

várkör 47. számú házba

(Popper Ignác üzlete mellett) lett áthelyezve.

Alapított 1820-ban.

A n. é. közönség b. figyelmébe
ajánlom dusan felszerelt árukészle-
tem ugymint: cukor, kávé, rizsek,
főzelkek, cognac, likőr, rum, tea, ás-
ványévizek és olaj-festékek, parket és
padló fénymáz Keil lerakata. Mauthner-
től virág- és kerti vetemény-magvak,
dughagyma, aranykamentes lóhere és
lucerna mag állandóan beszerezhető
**Unger József, kereskedőnél
Kőszeg.**

Kerékpárok!

Bátorkodom az oly gyorsan megkedvelt

Röster & Fauernig-

téle kerékpár raktáromra figyelmesztetni és
tudomására hozni, hogy nagyobb átvétel által
abban a helyzetben vagyok első rangú kerék-
párakat jutányos árért árulni. **Uri és női**
tanuló gépek a t. vevőknek rendelkezésére
állnak, tautítás ingyen. Mindennemű javítá-
sok elvállaltatnak, alkatrészek minden-
fajta kerékpárokra készletben.

Jókarban levő használt kerékpárok miudig
raktáron.

Tisztelettel

Heidenreich Lajos,

Pallisch-utca 86.

Méregmentes.

Méregmentes.

„Fuchsol”

Méregmentes vegyi preparatum a mezei
egerek és patkányok teljes kiirtására.

Alkalmazása nagyon egyszerű, hatósági enge-
délyhez ninesen kötvé és nagyon olcsó.

A biztos sikert számtalan elismerő nyilatkozat
hatóságoktól, nyilvános intézetektől, kísérleti
állomásoktól és jószágigazgatóságoktól bizo-
nyítja.

Arjegyzéket és prospectust kívánatra ingyen és
bérmentve küld a

„Fuchsol” Vegyészeti Laboratorium.

Ujházy Árpád és Társa,

Pozsonyban, Vörösmarty-utca 7. szám.

Szabadalmazott

Szabadalmazott.

Szerencse-óra.

Azt a sorsjegyszámot rendelje meg levelezőlap
által, mely ama óra mellett van feltüntetve, a mely
időben ezen hirdetéset olvassa.

Az óra belsejében feltüntetett szerencse-
számok kizárólag

BENKŐ bankházánál

kaphatók

Hudapest, Andrásy-ut 79.

Húzás május 22. és 23. - án.

Az I-ő osztályú sorsjegyek árai:

1/8 1.50 k. | 1/4 3.— k. | 1/2 6.— k. | 1 12.— k.

A mi vevőink azon előnyben részesülnek, hogy befizetéseiket postatakarékpénztári cheque utján, tehát

☒ ☒ költségmentesen ☒ ☒
teljesíthetik.

Keil-Lakk

(Glasur)

legkitűnőbb mázólo-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára fr. 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer
kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képeretek stb. bearanyozására.
1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonni befestésére. 1 doboz ára 45 kr.

Mindenkor kaphatók:

Unger József cég-nél Kőszegen.

Magyar FRANKLIN Remekírók

Társulat kiadás

cím alatt együttesül szép kiadásban, 55 kötetben, díszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

- *Arany János
- *Arany László
- Balassa Bálint
- *Bajza József
- Berzsenyi Dániel
- Csiky Gergely
- Csokonai V. M.
- *Czuczor Gergely
- Deák Ferencz
- Eötvös József br.
- Fazekas Mihály
- *Garay János
- Gyöngyösi István
- Gvadányi József
- Kármán József
- Katona József
- Kazinczy Ferencz
- *Kemény Zsigmond
- Népies líra
- Népköltészet
- Népköltészet

* A csillaggal jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy hogy az a kiadó ki nem adhatja, ezen írók művei más versenytársak gyűjteményében nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 tetes kötet felőli a legbecsebbet, mit a magyar szellem teremtett és hivatalosan van arra, hogy minden családi könyvtár gerincze legyen.

A Franklin-féle Magyar Remekírók kiállítását méltó a nemzeti mű jelentőségéhez. Kötése pályanyertes, művészi, erős angol vászonkötés; a papírja fementes, soha meg nem sárguló; betűi külön e célra készültek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók öt kötetes sorozatokban jelenik meg: minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőinek külön kedvezményképen az új magyar Shakspeare-kiadás, 6 vaskos kötetben, díszkötésben 20 korona — kivételes árban szállítatik, holott a kiadás bolti ára 30 korona, az eddig forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronába került. — Legkiválóbb költőink remek fordításában közli Shakspeare remekét a kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Levay József, Arany László, Rákosi Jenő, György Vilmos áültetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare, és értékes kiegészítője a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben törleszthető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményára 20 kor. a Remekírók előfizetőinek, ha a két mű együttesen rendeltesik meg.

A Franklin-Társulat által kiadott Magyar Remekírók **III. sorozata**

is már megjelent és a következő köteteket tartalmazza:

- Czuczor Gergely költői munkái.** Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Zoltvány Irén.
- Kazinczy Ferencz műveiből.** Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Vaczy János.
- Kölcsey Ferencz munkái.** Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Angyal David.
- Vajda János kisebb költeményei.** Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Eudródi Sándor.
- Vörösmarty Mihály munkái III. kötet.** Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.

I. sorozat tartalma:

- Arany János munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
- Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnay Karoly.
- Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán.
- Tompa Mihály munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Levay József.
- Vörösmarty munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

II. sorozat tartalma:

- Arany János munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
- Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte Kossuth Ferencz.
- Réviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte Koroda Pál.
- Szigligeti Ede színművei I. kötet. Sajtó alá rendezte Bayer József.
- Vörösmarty Mihály munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.

Megrendeléseket elfogad minden könyvtárossal, valamint a Franklin-Társulat Budapestben.

• Szőlőlugast ültessünk •

minden ház mellé a házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas. (Az mind kuszó természetű) mert a gyökere ha megnő, természetesen hoz, ezért sokan nem érik el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmasságot öltetnek, azok öven öntését huzak az egész szőlőeres idején a legkiválóbb muskataly és más edes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem a minden oly ház, melynek falá mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebbedisse anélkül, hogy legkevesebb helyet is foglalna az egyébre házzal állható részektől. Ez a legjobb és leggyorsabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismeretéseére vonatkozó a szőlő- és ényymatú katalógus bármikor ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapra tudatja.

Érdekléki első szőlőültetvények Nagy-Kágya, v. p. Székelyhíd

Déli Jég- és Vízontbiztosító-Társaság

magyarországi osztálya.

BUDAPEST, Váci-utca 20-ik sz. a.,

az „Adriai biztosító-társulat” hazában.

Br. Podmanicky Frigyes intéző.

Teljesen befizetett alaptőke 3.000.000 kor.

Tartalékok 2.967.379 „

E társaság, mely a cs. és kir. szab. „Adriai biztosító-társulat” védnöksége alatt alakult, mindenemü terményeket biztosít jégkár ellen és a t. c. biztosító közönségnek a legelőnyösebben megállapított biztosítási feltételeket nyújtja.

A biztosítási díjak igen jutányosak s a felmerülő károk a leggyorsabban és legpontosabban térítettek meg.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és közelebbi felvilágosításokat készségesen adnak az „Adriai biztosító-társulat” magyarországi osztálya, valamint összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei.

Kerületi főügynökség:

Köszegi Takarékpénztár,

Igazgató:

Baumgartner J.

1.000.000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

55,000 nyereményt, ha...
Legnagyobb nyeremény a legkevesebb összegűvel:
1.000.000 korona.

Korona	
1 jutalom	1.000.000
1 nyer. á	400.000
1 " "	200.000
2 " "	100.000
1 " "	90.000
2 " "	80.000
1 " "	70.000
2 " "	60.000
1 " "	50.000
1 " "	40.000
3 " "	30.000
3 " "	25.000
3 " "	20.000
3 " "	15.000
36 " "	10.000
07 " "	5.000
3 " "	3.000
437 " "	2.000
403 " "	1.000
1328 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
1250 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4850 " "	80
3350 " "	40
55,000 nyer. és jut. kor. összegben	14.459,000

Kiváló szerencse Török-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek nálunk. Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vásárra. Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi magy. kir. osztálysorsjátékunk mely nem-sokára újból kezdését veszi.

110.000 sorsjegy **55.000** pénznyereménnyel sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek lele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizennégy millió 459.000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet alatt áll.**

Az I. osztály eredeti sorsjegyek törzserő listéje a következők:

- egy nyolcad (1/8) frt — 75 vagyis 1.50 korona
- egy negyed (1/4) frt 1.50 vagy 3.—
- egy fél (1/2) " 3.— " 6.— korona
- egy egész (1) " 6.— " 12.—

A sorsjegyeket utauvétel vagy az összeget postautalványon való előzetes beküldése ellenében megküldjük Hivatalos tervvel díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. é. május hó 2-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa
BANKHÁZA

Budapest, VI., Teréz-körút 46/n.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték osztálya:

Fiókok: V. Váci-körút 4.
IV. Múzeum-körút 11.
VI. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevel levagandó. **T. Török A. és Tarsa** bankházának Budapest.

Kérek részemre..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

A..... korona összeg utánveendő. postautalvánnyal küldöm, mellékelve bankjegyekben (bélyegekb. A nam tetsző törlendő,

Pontos cím.